

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

M. POIARES MADURO

prednesené 26. júna 2008¹

1. V tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa Corte suprema di cassazione (Najvyšší odvolací súd) (Taliansko) pýta Súdneho dvora na správny výklad ustanovení Protokolu o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev a Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu v súvislosti s imunitou voči občianskoprávnemu a trestnoprávnemu konaniu, ktorú požívajú členovia Európskeho parlamentu.

súd právomoc sám rozhodnúť o tom, či sa na konanie európskeho poslanca vzťahuje imunita, ak Európsky parlament neoznámí svoj záujem, či chce chrániť imunitu svojho člena.

2. Tieto dva spory, na základe ktorých boli podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania, sa týkajú žalôb na ochranu osobnosti podaných proti talianskemu členovi Európskeho parlamentu (ďalej len „európsky poslanec“). Vnútroštátne súdy rozhodli, že tento člen je zodpovedný, a priznali náhradu škody žalobcom. Súdnemu dvoru boli položené otázky, po prvé, či je vnútroštátny súd rozhodujúci v občianskoprávnom konaní proti európskemu poslancovi povinný požiadať Európsky parlament, aby ho zbavil imunity, ak tento európsky poslanec nepodal Európskemu parlamentu žiadosť o ochranu svojej imunity, a po druhé, či má vnútroštátny

I — Skutkové okolnosti

3. Odporca v konaniach vo veciach samých pán Alfonso Luigi Marra bol členom Európskeho parlamentu v rokoch 1994 až 1999. Ako európsky poslanec rozširoval niekoľko letákov, ktoré kritizovali taliansky systém súdnictva a jednotlivých sudcov. Pán Antonio Clemente a pán Eduardo De Gregorio, ktorých mená sa nachádzali na týchto letákoch, podali žaloby na ochranu osobnosti proti pánovi Marrovi. Po rozhodnutí prvostupňového súdu, ktorý rozhodol v ich prospech a priznal im náhradu škody, sa pán Marra odvolal na Corte d'appello di Napoli (Odvolací súd v Neapole). Rozsudkom z 23. januára a 6. marca 2002 (vo veci pána Clementeho) a z 22. februára 2002 (vo veci pána De Gregorio) Corte d'appello di Napoli potvrdil rozsudky prvostupňového súdu,

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

pričom rozhodol, že na dotknuté vyhlásenia sa nevzťahuje Protokol o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev. Pán Marra sa proti právnomu posúdeniu veci odvolal na Corte suprema di cassazione, pričom okrem iného tvrdil, že Corte d'appello di Napoli nesprávne uplatnil článok 6 Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu, ktorý spresňuje konanie o žiadosti týkajúcej sa zbavenia európskeho poslanca imunity.

4. Medzitým pán Marra zaslal predsedovi Európskeho parlamentu list zo 16. februára 2001, ktorým požiadal Parlament, aby zakročil podľa článku 6 a chránil jeho imunitu. Táto žiadosť bola listom predsedu z 11. apríla 2001 postúpená Výboru pre právne veci a vnútorný trh. Na svojom zasadnutí 23. januára 2002 výbor rozhodol zasiahnuť v prospech pána Marru a vypracoval príslušné odporúčanie v správe o imunitě poslancov volených v Taliansku a praxi talianskych orgánov v tejto oblasti z 30. mája 2002.² Európsky parlament prijal 11. júna 2002 uznesenie o imunitě poslancov volených v Taliansku a praxi talianskych orgánov v tejto oblasti,³ ktoré stanovuje:

„1. [Parlament] rozhodol, že veci... a pána Alfonsa Marru sa *prima facie* javia ako prípad imunity poslanca a že príslušné súdy by mali byť vyzvané, aby predložili Parlamentu dokumenty potrebné na rozhodnutie, či sa sporné veci týkajú absolútnej imunity podľa článku 9 protokolu vo vzťahu k vyjadreným názorom

alebo hlasovaniu pri výkone úloh; taktiež rozhodol, že príslušné súdy by mohli prerušiť konania do konečného rozhodnutia Parlamentu;

2. poveruje svojho predsedu, aby doručil toto rozhodnutie a správu výboru Stálemu zastúpeniu Talianskej republiky tak, aby boli oznámené príslušnému talianskemu orgánu.“ [*neoficiálny preklad*]

II — Prejudiciálne otázky

5. Uznesením z 20. februára 2007 Corte suprema di cassazione podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahujúci dve otázky, ktoré sa vzťahovali na ustanovenia týkajúce sa imunity európskych poslancov.

„1. V prípade nečinnosti poslanca Európskeho parlamentu, ktorý nevyužije možnosť, ktorú mu priznáva článok 6 ods. 2 Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu požiadať priamo predsedu o ochranu výsad a imunity, je súd,

2 — 2001/2099(REG), A5-0213/2002, spravodajca: sir Neil MacCormick.

3 — 2001/2099(REG), P5_TA (2002)0291.

ktorý rozhoduje v občianskoprávnom konaní, povinný požiadať predsedu o zbavenie imunity na účely pokračovania v konaní a prijatia rozhodnutia?

alebo

2. Ak Európsky parlament neoznámí, že chce chrániť imunitu a výsady poslanca, môže súd, ktorý rozhoduje v občianskoprávnom konaní, rozhodnúť o existencii či neexistencii takejto výsady pri zohľadnení osobitných okolností v prejednávanej veci?“

6. Podľa toho, ako sú otázky položené, sa zdá, že vnútroštátny súd vychádzal z predpokladu, že pán Marra nepožiadala predsedu Európskeho parlamentu o ochranu svojej imunity a že Parlament neoznámil, či má záujem jeho imunitu chrániť. Niet však nijakých pochyb, že pán Marra podal takúto žiadosť a že Parlament naznačil, že na jeho vyhlásenia sa môže vzťahovať imunita, a navrhol, že príslušný vnútroštátny súd by mal byť vyzvaný, aby predložil Parlamentu príslušné dokumenty,

ako aj poveril svojho predsedu, aby doručil rozhodnutie Parlamentu Stálemu zastúpeniu Talianskej republiky.⁴ Splnomocnený zástupca Parlamentu na pojednávaní potvrdil, že uznesenie nebolo oznámené priamo vnútroštátnemu súdu, ale Stálemu zastúpeniu Talianskej republiky. Návrh na začatie prejudiciálneho konania odkazuje na správu Výboru pre právne veci a vnútorný trh z 30. mája 2002, ale nie na samotné uznesenie Európskeho parlamentu z 11. júna 2002, ktorým boli prijaté odporúčania z uvedenej správy. Keď som na pojednávaní požiadal splnomocneného zástupcu Talianskej republiky o vysvetlenie, poukázal na tie body návrhu, v ktorých je spomenutá správa z 30. mája 2002, a uviedol, že vnútroštátny súd takto formuloval otázky preto, lebo správu považoval za predbežnú, a nie konečné stanovisko Parlamentu. Parlament však vo svojom uznesení z 11. júna 2002 už prijal konečné stanovisko, ktoré, ako potvrdil splnomocnený zástupca Parlamentu, bolo oznámené Stálemu zastúpeniu Talianskej republiky.

7. V každom prípade, keďže pán Marra aj Európsky parlament už urobili určité úkony,

4 — Bolo by to možné vysvetliť tak, že keď prvostupňový súd rozhodoval o konaniach proti páňovi Marrovi, Európsky parlament ešte nevydal svoje uznesenie, takže Corte suprema di cassazione sa pri skúmaní rozhodnutí súdov nižších stupňov zamerala na otázku, či rozhodli správne, vzhľadom na to, že nedošlo ku konaniu zo strany pána Marru ani Európskeho parlamentu. V každom prípade sa domnievam, že návrh na odpoveď, ktorý predložím na nasledujúcich stránkach, poskytne dostatočný návod na výklad príslušných ustanovení protokolu a umožní vnútroštátnemu súdu rozhodnúť vo veci, aj keby skutkové okolnosti boli také, ako sú uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

myslím si, že tieto dve otázky by mali byť preformulované takto:

9. Článok 10 stanovuje:

„Je vnútroštátny súd rozhodujúci v občiansko-právnom konaní o žalobe proti poslancovi Európskeho parlamentu povinný požiadať Európsky parlament, aby poskytol svoje stanovisko, či sa na sporné konanie vzťahuje poslanecká imunita, alebo môže súd sám rozhodnúť o existencii či neexistencii takejto výsady?“

„Členovia Európskeho parlamentu požívajú v priebehu zasadnutia:

III — Parlamentná imunita v Európskom práve

Zásady

8. Relevantné ustanovenia je možné nájsť v článkoch 9 a 10 Protokolu o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev. Článok 9 stanovuje:

a) na území ich vlastného štátu imunitu priznanú členom ich parlamentu;

b) na území ktoréhokoľvek iného členského štátu imunitu proti zadržaniu a právomoci súdov.

„Členovia Európskeho parlamentu nepodliehajú žiadnej forme vyšetrovania, zadržania alebo súdneho stíhania vo vzťahu k vyjadreným názorom alebo hlasovaniu pri výkone svojich úloh.“

Imunita sa obdobne vzťahuje na členov Európskeho parlamentu počas ich cesty z miesta a do miesta jeho zasadnutia.

Imunita sa neuplatní, ak je člen Európskeho parlamentu pristihnutý pri páchaní trestného činu, a tiež nezabráni Európskemu parlamentu vo výkone jeho práva zbaviť imunity niektorého zo svojich členov.“

nevykonávajúcej takú funkciu. Základnou myšlienkou je, že členovia politickej spoločnosti súhlasili, že v kontexte zastupiteľskej demokracie je v záujme každého člena spoločnosti, aby naši zvolení zástupcovia požívali túto výsadu, čo im umožní nás riadne a účinne reprezentovať. Niet preto nijakých pochyb, že účelom poslaneckej imunity je chrániť Parlament ako inštitúciu i jeho členov ako jednotlivcov.

10. Na úvod treba poznamenať, že tieto dva články sa vzájomne nevyklúčujú; jeden dopĺňa druhý a mali by sa posudzovať spoločne. Preto je možné, že to isté konanie môže spadať do pôsobnosti oboch článkov a požívať ochranu, ktorú mu poskytvajú oba.

11. Po druhé pri výklade týchto ustanovení je dôležité pamätať na ich cieľ a účel. Ako Parlament a Komisia správne tvrdia, poslanecká imunita je inštitucionálnym prostriedkom, ktorého cieľom je zaručiť nezávislosť Európskeho parlamentu a jeho členov, ako aj uľahčiť jeho fungovanie ako kolektívneho orgánu, ktorý má významnú úlohu v slobodnej a demokratickej spoločnosti. Treba však uznať, že tento prostriedok priznáva výhody určitým osobám — členom Parlamentu. Zo samotnej povahy poslaneckej imunity vyplýva, že z dôvodu inštitucionálnej funkcie určitých osôb, ktorá je potrebná na demokratickú úlohu Parlamentu, im priznáva výsadu, ktorá nie je priznaná iným občanom

12. Duálny pohľad na poslaneckú imunitu je zrejmý zo znenia a štruktúry článkov 9 a 10 Protokolu. Článok 10 stanovuje podmienky použitia imunity počas zasadnutia Parlamentu jeho členom na území vlastného štátu tohto člena, na území iného členského štátu alebo počas cesty z miesta a do miesta zasadnutia, stanovuje tiež, že Parlament môže člena zbaviť imunity, ako aj to, že sa imunita vôbec neuplatní, ak je člen Európskeho parlamentu pristihnutý pri páchaní trestného činu. V tomto článku chcel normotvorca Spoločenstva chrániť európskych poslancov pred postupmi, ktoré by mohli zasiahnuť do ich možnosti zúčastniť sa na zasadnutí Parlamentu a vykonávať ich poslanecké úlohy. Parlament však vždy môže zbaviť svojho člena tejto výsady, ak sa domnieva, že konanie poslanca nesúvisí s jeho úlohou ako člena Parlamentu a že teda nemôže požívať poslaneckú imunitu. Ak by bol člen napríklad obvinený z podvodu alebo vraždy, Parlament by ho mal v zásade zbaviť imunity, napriek tomu, že jeho odsúdenie spôsobí nemožnosť výkonu jeho poslaneckých úloh, keďže ide o činnosti, ktoré vôbec nesúvisia s povahou činností európskeho poslanca, iba že by mal Parlament dôvod sa domnievať, že žaloba je absolútne nedôvodná, jej cieľom je zasiahnuť do politických funkcií európskeho poslanca a brániť mu vo výkone jeho poslaneckých úloh. Článok 9, ktorý sa uplatní vo vzťahu k vyjadreným názorom a hlasovaniu európ-

ských poslancov pri výkone ich poslaneckých úloh, je však v prvom rade zameraný na politickú diskusiu, a teda na integritu Európskeho parlamentu ako takého a procesov, ktoré v ňom prebiehajú. Prijatie opatrení proti členovi za vyjadrený názor alebo hlasovanie pri výkone jeho poslaneckých funkcií by bolo zásahom proti samotnému Parlamentu, pretože by to narušilo jeho postavenie fóra *par excellence* na otvorenú diskusiu a demokratickú rozpravu. Isteže, tak podľa článku 9, ako aj podľa článku 10 jednotliví poslanci požívajú imunitu v tom zmysle, že nie sú povinní vypovedať pred súdom; účelom tohto prostriedku však je, aby umožnenie začatia súdneho konania vo vzťahu k vyjadreným názorom a hlasovaniu nezasiahlo do samotnej podstaty väčšinovej, zastupiteľskej demokracie.

samotnú podstatu poslaneckých výsad, keďže týchto výsad nie je možné európskych poslancov zbaviť a môžu sa ich dovolávať aj v konaniach, ktoré boli začaté aj po skončení ich volebného obdobia, zatiaľ čo článok 10 poskytuje dodatočnú ochranu (keďže má širší rozsah ako článok 9), ktorá však môže byť Parlamentom odňatá, a vzťahuje sa iba na konania začaté počas výkonu poslaneckého mandátu.

Vec pána Marra

13. Na toto rozlišovanie sa kladie dôraz preto, lebo Európsky parlament môže zbaviť poslanca imunity podľa článku 10, ale nie podľa článku 9. Článok 10 má širší rozsah ako článok 9, pretože zahŕňa nielen názory a hlasovanie, ale aj iné konanie, avšak ochrana je limitovaná, lebo Parlament môže zbaviť poslanca tejto imunity. Na druhej strane článok 9 má užší rozsah, pretože chráni len vyjadrené názory a hlasovanie pri výkone poslaneckých úloh, ale poskytuje absolútnu ochranu: ak sa už o vyjadrenom názore alebo hlasovaní rozhodlo, že súviseli s výkonom poslaneckých úloh, nie je nijako možné zbaviť člena tejto výsady. V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 9 predstavuje

14. Pán Marra je talianskym štátnym občanom, ktorý chce požívať v Taliansku imunitu voči skutočnostiam, ku ktorým došlo v čase, keď bol členom Európskeho parlamentu. V rokoch 1996 až 1997 rozširoval sporné letáky, pričom pán De Gregorio podal svoju žalobu na ochranu osobnosti 8. júna 1998.⁵ Keďže konanie sa začalo v období, keď

⁵ — V návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci pána Clementeho nie je uvedený dátum podania žaloby proti páňovi Marrovi.

bol pán Marra európskym poslancom, mal predovšetkým nárok na ochranu podľa článku 10 protokolu, pričom podľa článku 10 prvého odseku písm. a) mal požívať takú istú imunitu, aká je priznaná poslancom talianskeho parlamentu.

15. Podľa článku 68 ods. 1 talianskej ústavy sú vyhlásenia poslancov talianskeho parlamentu chránené nasledovne: „Členovia parlamentu nie sú za vyjadrenie svojho názoru a hlasovanie pri výkone svojej funkcie zodpovední.“ Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania jasne vyplýva, že taliansky súd, na ktorom sa začalo občianskoprávne či trestnoprávne konanie proti poslancovi talianskeho parlamentu, nie je pred začatím tohto konania povinný požiadať parlament o povolenie ani požiadať o jeho stanovisko, či sa uplatní imunita stanovená v článku 68 ods. 1 talianskej ústavy. Tento článok totiž poskytuje poslancom talianskeho parlamentu ochranu vo vzťahu k vyjadreným názorom a hlasovaniu, ktorá je formulovaná rovnako ako v článku 9 protokolu, a ako Európsky parlament uviedol v uznesení z 11. júna 2002, obe tieto ustanovenia poskytujú rovnaký druh absolútnej výsady.⁶ Je úlohou samotného súdu, aby posúdil, či sa táto výsada uplatní na skutkové okolnosti v danom prípade, a podľa toho postupoval. Zdá sa, že ak by

však taliansky parlament výslovne rozhodol, že vec patrí do pôsobnosti článku 68 ods. 1 ústavy, a teda sa na ňu vzťahuje absolútna imunita, daný súd by musel buď vyhovieť tomuto rozhodnutiu a zastaviť konanie proti dotknutému poslancovi, alebo napadnúť toto rozhodnutie na Ústavnom súde.

16. Predbežné povolenie talianskeho parlamentu sa však vyžaduje, ak súd chce proti poslancovi nariadiť niektoré z opatrení podľa článku 68 ods. 2 alebo 3, medzi ktorými sa nachádza vyšetrovanie, zadržanie alebo iné obmedzenie osobnej slobody, ako aj odpočúvanie komunikácie a porušenie listového tajomstva. Tieto ustanovenia poskytujú talianskym poslancom určitý druh limitovanej výsady: v zásade sú pred takýmito opatreniami chránení dovtedy, kým Parlament nepovolí také opatrenia na základe žiadosti súdneho orgánu.

17. Ak by však pánovi Marrovi na základe žalôb na ochranu osobnosti hrozilo zatknutie alebo iné opatrenie, ktoré by ho zbavilo slobody, súd by musel požiadať Európsky parlament o zbavenie imunity podľa článku 10 tretieho odseku protokolu, prerušiť konanie a počkať na rozhodnutie Parlamentu.

6 — Uznesenie 2001/2099(REG), P5_TA (2002)0291, bod C.

Pánovi Marrovi to však nikdy nehrozilo; žalobcovia vo veci samej podali proti nemu občianskoprávne žaloby a bol odsúdený na náhradu škody. Talianske súdy teda neboli povinné pred priznaním náhrady škody požiadať Parlament o zbavenie európskeho poslanca imunity a článok 10 tretí odsek protokolu sa v takom prípade neuplatní.

imunity“. Ako bolo už vyššie vysvetlené, takého zbavenie nie je možné vo vzťahu k absolútnej imunite podľa článku 9 protokolu. Išlo mu v podstate o to, či má vnútroštátny súd požiadať Európsky parlament o *stanovisko* alebo *odporúčanie*, aby rozhodol, či sa na skutkové okolnosti konkrétneho sporu vzťahuje absolútna imunita, ak ešte nevyjadril svoje stanovisko na danú vec.

18. Pán Marra tvrdí, že na jeho vyhlásenia sa vzťahovala absolútna výsada podľa článku 9 protokolu, ktorá v zásade zaručuje členom Európskeho parlamentu rovnakú ochranu vo vzťahu k vyjadreným názorom, ako zaručuje poslancom talianskeho parlamentu článok 68 ods. 1 talianskej ústavy.⁷ Čo majú vnútroštátne súdy robiť v takom prípade? Toto je základná otázka, v súvislosti s ktorou sa vnútroštátny súd obrátil na Súdny dvor. Podľa zodpovedajúceho ustanovenia talianskej ústavy (článok 68 ods. 1) o absolútnej imunite môžu súdy samy rozhodnúť o uplatnení či neuplatnení tejto výsady v konkrétnom prípade bez toho, aby museli požiadať o stanovisko parlamentu, ak sa sám nevyjadril. Môžu postupovať rovnako, keď vykladajú článok 9 protokolu? Alebo je nevyhnutné, aby o tom rozhodol Európsky parlament?

20. Pri odpovedi na túto otázku treba vychádzať zo znenia článku 9. Toto ustanovenie priznáva hmotnoprávnu výsadu — absolútnu imunitu voči akémukoľvek druhu konania —, ale nestanovuje vnútroštátnym súdom procesnú povinnosť obrátiť sa na Európsky parlament s otázkou, či sa táto výsada v konkrétnom prípade uplatní. Ak by mali byť takto obmedzené právomoci vnútroštátnych súdov právnou úpravou Spoločenstva, bolo by to výslovné; keďže takéto pravidlo neexistuje, nemôže sa článok 9 protokolu vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne súdy musia požiadať Európsky parlament o stanovisko, či sa výsada uplatní, alebo neuplatní.

19. Corte suprema di cassazione spomína vo svojej prvej otázke žiadosť o „zbavenie

7 — Preto existuje v tejto veci rovnovážny vzťah, ako sa vyžaduje podľa článku 10 prvého odseku písm. a) protokolu medzi imunitou, ktorú požívajú poslanci talianskeho parlamentu podľa článku 68 ods. 1 ústavy, a imunitou, ktorú požívajú členovia Európskeho parlamentu podľa článku 9 protokolu.

21. Podobný záver možno vyvodíť z článku 6 ods. 3 Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu, ktorý stanovuje: „Každá žiadosť *poslanca* alebo *bývalého poslanca* o ochranu

imunity predložená predsedovi sa oznámi v pléne a prideli príslušnému výboru.“ (Kurzívou zvýraznil generálny advokát.) Je zrejmé, že iniciatíva spočíva na dotknutom poslancovi alebo bývalom poslancovi. Sám by mal upozorniť predsedu na svoj vnútroštátny spor a požiadať Parlament, aby chránil jeho imunitu. Článok 6 ods. 3 ani ďalšie ustanovenia rokovacieho poriadku však nestanovujú nič, na základe čoho by bolo možné vyvodiť, že vnútroštátne sudy sú povinné samy začať toto konanie. Okrem toho by takáto povinnosť vnútroštátnych súdov nemohla byť súčasťou rokovacieho poriadku. Zatiaľ čo Protokol o výsadách a imunitách je súčasťou primárneho práva Spoločenstva, rokovací poriadok je iba vnútorným dokumentom prijatým Európskym parlamentom, ktorým Parlament upravuje svoju vlastnú činnosť; nemá právne účinky v právnych poriadkoch členských štátov a nemôže vnútroštátnym súdom ukladať povinnosti.

22. Preto si myslím, že ak Európsky parlament neuviedol, že na určitý prípad sa na základe žiadosti poslanca alebo bývalého poslanca vzťahuje imunita, vnútroštátny súd nie je povinný sám začať takéto konanie a domáhať sa stanoviska Parlamentu, či sa imunita uplatní, alebo neuplatní.

23. Vezmime si teraz úplne opačnú situáciu a predpokladajme, že Parlament sa vyjadril. V takom prípade poslanec alebo bývalý poslanec, ktorý chce požívať imunitu, požiadal predsedu o ochranu jeho výsady podľa článku 6 ods. 3 rokovacieho poriadku a Parlament rozhodol, že na tento prípad sa vzťahuje imunita. Je také rozhodnutie záväzné pre vnútroštátny súd?

24. V zásade si myslím, že nie je. Právnym základom konania, ktorým Parlament chráni výsady svojich poslancov a vyjadrí svoj názor na to, či sa v konkrétnom prípade imunita uplatní, je rokovací poriadok. Ako som už uviedol, toto sú vnútorné pravidlá, ktorými Parlament organizuje vlastnú činnosť a ktoré nemôžu ukladať vnútroštátnym orgánom povinnosti. To jasne vyplýva z článku 7 ods. 6, ktorý stanovuje: „V prípadoch týkajúcich sa ochrany imunity a výsad... [Parlament] pripraví návrh, ktorým vyzve príslušný orgán, aby vyvodil potrebné závery.“ Sám Parlament sa správne domnieva, že výsledkom konania o ochranu výsady je výzva vnútroštátnemu orgánu, aby vyvodil potrebné závery, ako postupovať v konkrétnom prípade.

25. Hoci názor Parlamentu na absolútnu imunitu nie je pre vnútroštátne súdy záväzný, mali by ho vážne zohľadniť a priznať mu značnú presvedčovaciu silu. Táto požiadavka vyplýva zo zásady povinnosti lojálnej spolupráce zakotvenej v článku 10 ES a tiež uvedenej v článku 19 protokolu o výsadách a imunitách.⁸ Ak by vnútroštátny súd nesúhlasil s Parlamentom, musí svoj názor odôvodniť. Ak by totiž vznikol takýto rozpor, znamenalo by to, že v danej veci je vhodné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, na ktorý sa môže vnútroštátny súd obrátiť s otázkou týkajúcou sa správneho výkladu relevantných ustanovení.

26. Ako som už uviedol vyššie, ak Európsky parlament v konkrétnom prípade vyjadril svoj názor o uplatnení alebo neuplatnení absolútnej výsady podľa článku 9, vnútroštátne súdy nie sú „v zásade“ viazané názorom Parlamentu a v prípade, že s ním nesúhlasia, „môžu“ (ale nemusia) podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor. Ako povinnosť to však môže vyplývať z príslušných ustanovení vnútroštátneho práva v spojení s článkom 10 prvého odseku písm. a) protokolu.

27. Podľa článku 10 prvého odseku písm. a) protokolu musí mať člen Európskeho parla-

mentu možnosť požívať na území svojho vlastného štátu rovnaké výsady, aké požívajú členovia parlamentu daného štátu. To je požiadavka striktnej rovnosti. Predpokladajme teraz, že v niektorom členskom štáte platí ustanovenie vnútroštátneho práva, podľa ktorého, ak národný parlament vyjadril názor, že na určité vyhlásenie poslanca sa vzťahuje výsada, vnútroštátne súdy musia buď súhlasiť s názorom parlamentu, alebo postúpiť spor vyššiemu súdu, ako napríklad ústavnému či najvyššiemu súdu. Člen Európskeho parlamentu z tohto štátu je oprávnený na rovnaké zaobchádzanie. To znamená, že ak Európsky parlament vyjadril svoj názor na jeho prípad, vnútroštátne súdy buď s ním môžu súhlasiť, alebo by sa mali obrátiť na Súdny dvor. Právnym základom pre takú povinnosť je článok 10 prvý odsek písm. a) protokolu, ktorý vyžaduje striktnú rovnosť medzi výsadami priznanými poslancom národných parlamentov a výsadami priznanými členom Európskeho parlamentu na území ich vlastného štátu.⁹ Preto by si mal vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje v spore proti európskemu poslancovi, klásť v prvom rade otázku, aká by bola jeho povinnosť podľa vnútroštátneho práva, ak by dotknutá osoba nebola poslancom Európskeho parlamentu, ale národného parlamentu. Ak by túto otázku posúdil tak, že by mohol vo veci samej rozhodnúť v rozpore s názorom národného parlamentu, tak by ju mohol posúdiť rovnako aj vo vzťahu k názoru Európskeho parlamentu, ale mal by vážne zvážiť, či by nebolo vhodné sa s vecou obrátiť na Súdny dvor. Ak by však vnútroštátny súd buď musel súhlasiť so stanoviskom národného parlamentu, alebo

8 — „Orgány spoločenstiev postupujú pri uplatňovaní tohto protokolu v zhode s príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov.“

9 — Samozrejme, názor Európskeho parlamentu bude relevantný, iba ak rozhodne, že dotknutý poslanec požíva imunitu podľa článku 10 prvého odseku písm. a) protokolu. Naopak, ak by Parlament zbavil svojho člena imunity podľa článku 10, vnútroštátny súd by mohol priznať výsady, ak by sa domnieval, že sa na určité vyhlásenie vzťahuje imunita podľa článku 9, ktorej nemôže zbaviť poslanca ani Parlament. Zjavná zložitosť, ktorá je dôsledkom súčasného uplatnenia článkov 9 a 10, je spôsobená tým, že ich výklad závisí od dvoch rôznych inštitúcií (Európsky parlament a súdy) a že rozhodnutie o imunitě môže v konkrétnom prípade závisieť od rozhodnutí oboch týchto orgánov.

by mal postúpiť vec vyššiemu súdu, analogicky by bol povinný buď súhlasiť so stanoviskom Európskeho parlamentu, alebo podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor. Takto bude členom Európskeho parlamentu poskytnutá presne rovnaká imunita, akú požívajú poslanci národného parlamentu. Vnútroštátnemu súdu však, samozrejme, prináleží vykladať vnútroštátne právo a stanoviť, čo sa podľa neho vyžaduje.

majú rovnakú povinnosť vo vzťahu k stanoviskám Európskeho parlamentu a musia s nimi buď súhlasiť, alebo sa vo veci obrátiť na Súdny dvor.

28. Zhrnutie: v protokole o výsadách a imunitách sa nenachádza nič, čo by sa v prípadoch, že dotknutý člen nepožiadala Parlament o ochranu jeho výsady, mohlo vykladať tak, že zaväzuje vnútroštátne súdy, aby samy začali toto konanie a požiadali Európsky parlament o poskytnutie stanoviska alebo odporúčania týkajúceho sa uplatnenia alebo neuplatnenia výsady v konkrétnom prípade. Ak člen požiadala Parlament o ochranu svojej výsady a Parlament poskytol stanovisko, toto stanovisko v zásade nie je záväzné pre vnútroštátny súd, ale malo by byť vážne zohľadnené. Ak je vnútroštátny súd iného názoru ako Európsky parlament, bolo by vhodné, aby sa obrátil na Súdny dvor. Ak by však vnútroštátne súdy podľa svojho práva museli v podobnej situácii týkajúcej sa poslanca národného parlamentu súhlasiť so stanoviskom daného parlamentu alebo postúpiť spor vyššiemu súdu, potom

29. S ohľadom na vyššie uvedené navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálnu otázku odpovedal takto:

Vnútroštátny súd rozhodujúci v občiansko-právnom konaní o žalobe proti členovi Európskeho parlamentu nie je povinný požiadať Európsky parlament, aby poskytol svoje stanovisko, či sa na sporné konanie vzťahuje poslanecká imunita, ak sám dotknutý člen nezačal konanie podľa článku 6 ods. 3 Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu podaním žiadosti o ochranu svojich výsad. Ak dotknutý člen začal také konanie a Parlament vydal stanovisko týkajúce sa jeho imunity, toto stanovisko síce nie je pre vnútroštátny súd záväzné, ale malo by byť

vážne zohľadnené. Ak je vnútroštátny súd iného názoru ako Parlament, bolo by vhodné, aby podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor. Ak by však vnútroštátne súdy museli v podobnej situácii týkajúcej sa poslanca národného parlamentu súhlasiť so stanoviskom národného parlamentu alebo postúpiť spor vyššiemu súdu, tak majú rovnakú povinnosť vo vzťahu k stanoviskám Európskeho parlamentu a musia s nimi buď súhlasiť, alebo sa vo veci obrátiť na Súdny dvor, čo už musí posúdiť vnútroštátny súd.

IV — Rozsah pôsobnosti článku 9 protokolu: „pri výkone svojich úloh“

30. Hoci sa otázka vnútroštátneho súdu predložená Súdnemu dvoru netýka rozsahu pôsobnosti článku 9 protokolu, značná časť návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa týka práve otázky, ktoré prejavy názoru sa majú považovať za názory vyjadrené pri výkone poslaneckých úloh a či sa na ne vzťahuje absolútna výsada stanovená v uvedenom článku. Pripomínam, že táto vec je vhodným predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a to najmä preto, lebo v tomto spore vnútroštátne súdy nesúhlasia s Európskym parlamentom v otázke možnosti uplatnenia výsady. V tejto veci bude Corte suprema di cassazione pripadne rozho-

dovať, či nižšie súdy správne uplatnili článok 9 protokolu, takže nie je iba vhodné, ale aj potrebné, aby Súdny dvor poskytol v tejto súvislosti aspoň nejaký návrh.¹⁰

31. Je pravda, že ak sa občania, ktorí sa cítia byť dotknutí vyhlásením člena Parlamentu, bráni domáhať sa nápravy pred súdom z dôvodu, že tento súd sa opiera o poslaneckú výsadu, právo tohto občana na prístup k spravodlivosti je ohrozené. Aby sa predišlo vytvoreniu dvoch skupín občanov — na jednej strane členov Parlamentu, proti ktorým nie je možné začať súdne konanie za ich vyhlásenia, a na druhej strane bežných občanov, ktorí podliehajú obmedzeniam slobody prejavu podľa občianskeho a trestného práva —, skoro všetky právne poriadky obmedzujú možnosť spoliehať sa na výsadu len v prípadoch, v ktorých poslanec vykonával svoje poslanecké úlohy. Poslanecká imunita nie je nástroj, ktorý môžu členovia Parlamentu používať na riešenie svojich osobných sporov, ale inštitucionálnym prostriedkom na podporu demokratického fungovania politickej spoločnosti. Ako taký v zásade nepredstavuje neprimerané obmedzenie práva na prístup k spravodlivosti.¹¹

10 — Dalo by sa tvrdiť, že ak Corte suprema di cassazione potrebuje informáciu týkajúcu sa podstatného výkladu článku 9 protokolu, môže v prejednávanej spore položiť ďalšiu prejudiciálnu otázku. Požiadavky hospodárnosti konania, potreby rýchleho rozhodnutia sporu a potreby hospodárneho nakladania s časom a prostriedkami Súdneho dvora však svedčia v prospech toho, aby sa táto otázka prejedнала teraz. Samozrejme, aj keby ju Súdny dvor prejednal, vnútroštátnemu súdu to nebráni v podaní ďalšieho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ak to považuje za potrebné.

11 — Pozri diskusiu v rozsudku ESLP Cordova/Taliansko z 30. januára 2003 (č. 1), č. 40877/98, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí*, 40, 2003-I, § 58 až 61.

32. Keď má súd posúdiť, či sa na názor vyjadrený členom Parlamentu vzťahuje rámec poslaneckých úloh, skúmanie treba začať od zásady, ktorá odôvodňuje poslaneckú imunitu, konkrétne, že poslanci musia byť slobodní pri zapájaní sa do diskusií vo veciach verejného záujmu, bez toho, aby museli prispôbovať svoje názory tak, aby boli pre poslucháča prijateľné alebo aby neboli urážlivé, a nemuseli sa obávať, že v opačnom prípade môžu byť súdení či trestne stíhaní.¹² To bezprostredne znamená, že názory vyjadrené poslancami niekedy budú určité osoby považovať za prehnané, poburujúce či urážlivé. V liberálnom demokratickom štáte je však slobodná diskusia o verejných veciach taká dôležitá, že v zásade ani urážlivé či extrémne názory nesmú byť umlčané. To platí predovšetkým pre poslancov parlamentu, ktorí majú zo samotnej povahy ich funkcie hlavnú úlohu v zastupiteľskom systéme vládnutia.

33. Pôvod poslaneckej výsady slobody prejavu siaha až do obdobia vlády Tudorovcov a Stuartovcov v Anglicku. Táto výsada sa postupne vyvíjala ako reakcia parlamentu voči pokusom panovníka zasahovať do poslanec-

kých diskusií a obmedzovať právo iniciatívy parlamentu vo vlastných veciach.¹³ Ako právna norma bola vyjadrená v článku 9 Listiny práv (Bill of Rights): „Sloboda prejavu, diskusie a konania v parlamente nesmie byť okrem samého parlamentu narušená alebo spochybnená na žiadnom súde ani inom mieste.“ Táto výsada bola najskôr priestorovo obmedzeným inštitucionálnym prostriedkom, pretože v tom čase sa politická diskusia sústreďovala v parlamente. Právomoc parlamentu bola protiváhou právomoci panovníka, ktorý považoval činnosť parlamentu za ohrozenie svojho vlastného postavenia; preto sa snažil vstupovať do diania v parlamente, na čo parlament reagoval tak, že zakotvil túto výsadu.

34. V dnešnej dobe je však fórum, na ktorom sa odohráva poslanecká diskusia a rozoberajú sa veci verejného záujmu, podstatne širšie. Existuje oveľa rozsiahlejší verejný priestor, ktorý zahŕňa printové a elektronické médiá a internet, pričom v tomto priestore sa jednotlivci stretávajú a zúčastňujú na verejnom dialógu. Úloha poslancov parlamentu, ktorí vedú a podnecujú politickú diskusiu v tomto rozsiahlom verejnom prie-

12 — Ako Európsky súd pre ľudské práva rozhodol vo veci A/Spojené kráľovstvo, č. 35373/97, § 75 Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 2002-X, „základným účelom imunity priznanej [poslancom]... [je] umožniť [im], aby sa zapojili do zmysluplných diskusií a zastupovali svojich voličov vo veciach verejného záujmu bez toho, aby museli obmedzovať svoje poznámky alebo prispôbovať svoje názory z dôvodu obáv pred súdnym alebo podobným konaním“.

13 — LIMON, D., MCKAY, W. R.: *Erskine May's Treatise on The Law, Privileges, Proceedings and Usage of Parliament*. Butterworths, 1997, s. 69 a nasl.; BLACKBURN, R., KENNON, A.: *Griffith and Ryle on Parliament Functions, Practice and Procedures*. Sweet and Maxwell, 2003, s. 126.

store, je rovnako dôležitá ako ich úloha medzi pevnými múrmi parlamentu; výhodou modernej demokracie je, že od nich očakávame, že sa zapoja do dialógu s občanmi a budú hájiť ich záujmy nielen na pôde parlamentu, ale aj na fórach občianskej spoločnosti. Dovolím si tvrdiť, že veľká časť súčasnej politickej diskusie prebieha úplne mimo parlamentu. To je skutočnosť, ktorú nemôžem ignorovať, čo by som presne urobil, keby som zastával názor, že poslancská výsada chráni len vyhlásenia urobené v samotnom parlamente.

členovia Parlamentu povedia, a nie to, *kde* to povedia.¹⁴

35. Preto kritérium na určenie toho, ktoré vyhlásenia boli vykonané pri výkone poslancských úloh, nemôže byť priestorové. Bolo by príliš zužujúce, keby som tvrdil, že ochrana podľa článku 9 protokolu sa vzťahuje iba na vyhlásenia vykonané na parlamentných rokovaníach v Európskom parlamente. Pre členov Európskeho parlamentu je zúčastnenie sa na diskusiách na pôde Parlamentu bez obáv z právnych následkov rovnako dôležité ako zúčastnenie sa bez takýchto obáv na širšom verejnom dialógu. Inými slovami, pre rozhodnutie o uplatnení alebo neuplatnení článku 9 protokolu je rozhodujúca *povaha* toho, čo

36. Tento prístup zodpovedá podľa môjho názoru judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa dôležitosti politického prejavu. Je ustálená zásada, že takýto prejav požíva najvyššiu úroveň ochrany podľa článku 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach, pričom vnútroštátne opatrenia, ktoré zasahujú do vyjadrenia politických názorov, budú podrobne skúmané štrasburským súdom.¹⁵ Tento súd rozšíril uvedenú prísnu ochranu politického prejavu na ďalšie veci verejného záujmu.¹⁶ Dôvodom tohto prístupu je, že treba chrániť bezpečný priestor na uskutočnenie verejnej diskusie; v rámci

14 — Európsky parlament a Komisia spoločne tvrdili, že priestorové kritérium nie je vhodné a že na vyhlásenia uskutočnené mimo Parlamentu by sa mala rovnako vzťahovať ochrana podľa článku 9 protokolu, ak súvisia s činnosťou poslanca ako člena Parlamentu.

15 — Rozsudky z 8. júla 1986, Lingens/Rakúsko, séria A, č. 103; z 22. februára 1989, Barfod/Dánsko, séria A, č. 149; z 23. apríla 1992, Castells/Španielsko, séria A, č. 236; z 28. augusta 1992, Schwabe/Rakúsko, séria A, č. 242 B; z 23. mája 1991, Oberschlick/Rakúsko (č. 1); séria A, č. 204; z 23. septembra 1998, Lehdeux a Isorni/Francúzsko, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-VII. Pozri tiež diskusiu v LOVELAND, I.: *Political Libels*. In: A Comparative Study, Hart Publishing, 2000, s. 107 a nasl.

16 — Rozsudok z 25. júna 1992, Thorgeirson/Island, séria A, č. 239, § 64, stanovuje, že „v judikatúre nie je nič, na základe čoho by sa malo rozlišovať... medzi politickou diskusiou a diskusiou o iných otázkach verejného záujmu“.

priestoru môže byť chránený aj urážlivý či pohoršujúci prejav, pretože má veľa ráz „jedinečnú schopnosť pritiahnúť pozornosť, vyvrátiť predsudky, šokovať poslucháčov a tak ich priviesť k spoznaniu nezvyčajných spôsobov života“. ¹⁷ To je presne ten druh verejnej diskusie, ktorý chcel článok 9 protokolu chrániť a podporovať, predovšetkým vo vzťahu k názorom vyjadreným európskymi poslancami.

37. Pravidlo, podľa ktorého by sa článok 9 mal vykladať extenzívne a poskytovať širšiu ochranu členom Európskeho parlamentu, musí spĺňať dve podmienky. V prvom rade, že dotknuté stanovisko sa musí v každom prípade týkať všeobecnej otázky verejného záujmu. Zatiaľ čo sa na dotknuté vyhlásenie vo všeobecnom záujme bude vzťahovať absolútna výsada zaručená článkom 9, bez ohľadu na to, či bolo vykonané na pôde Európskeho parlamentu, alebo na inom mieste, európsky poslanec sa na túto výsadu nemôže spoliehať v prípade sporov s inými osobami, ktoré sa ich osobne týkajú a ktoré nemajú väčší význam pre širšiu verejnosť. Podobný názor má Európsky súd pre ľudské práva, pokiaľ ide o úroveň ochrany priznanej rôznym druhom prejavu. Vyhlásenie, ktoré nie je príspevkom do diskusie vo verejnom záujme, nebude požívať vysokú úroveň ochrany poskytovanej politickému prejavu a prejavu týkajúcemu sa iných otázok vo verejnom záujme, hoci patrí do pôsobnosti práva na slobodu prejavu. ¹⁸ V tejto súvislosti chcem povedať úplne jasne: otázka, či je, alebo nie je také vyhlásenie

príspevkom do verejnej diskusie, nezávisí od druhu, vhodnosti či správnosti vyhlásenia, ale od povahy témy. Aj možno urážlivé či nevhodné vyhlásenie môže byť chránené, ak je spojené s vyjadrením určitého názoru na otázku verejného záujmu, o ktorej sa diskutuje. Úlohou súdov nie je nahrádzať názory verejnosti svojimi vlastnými tým, že budú posudzovať správnosť a vhodnosť politických vyhlásení.

38. V druhom rade treba rozlišovať medzi skutkovými tvrdeniami proti konkrétnym jednotlivcom a názormi či hodnoteniami. ¹⁹ Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že „hoci existenciu skutkových okolností je možné dokazovať, pravdivosť hodnotiaceho stanoviska nie. Požiadavka preukázať pravdivosť hodnotiaceho stanoviska je nevykonateľná a porušuje samotnú slobodu zastávať názory, ktorá je podstatnou súčasťou práva chráneného článkom 10“. ²⁰ Keď člen Parlamentu poskytne hodnotiace stanovisko, bez ohľadu na to, aké rozčuľujúce či urážlivé sa niekomu môže zdať, mal by mať v zásade možnosť spoliehať sa na absolútnu výsadu. Článok 9 protokolu, ktorý výslovne odkazuje na „názory“, sa však nevzťahuje na vyhlásenia vykonané európskymi poslancami, ktoré obsahujú skutkové tvrdenia voči iným osobám. Vyhlásiť napríklad o niekom, že je nekompetentný a že by mal rezignovať zo svojej funkcie, je druhom kritiky, ktorý je síce urážlivý pre dotknutú osobu, avšak predstavuje vyjadrenie názoru a patrí do pôsobnosti článku 9 protokolu. Rovnako vyhlásenia,

17 — POST, R.: *Constitutional Domains*. In: *Democracy, Community, Management*. Harvard University Press, 1995, s. 139.

18 — Napríklad vo veci von Hannover/Nemecko, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí*, 40, 2005, s. 1, štrasburský súd rozhodol, že uverejnenie fotografií, na ktorých je zachytená monacká princezná Caroline pri rôznych každodenných činnostiach, ako je napríklad večeranie či nakupovanie, požíva obmedzenú ochranu podľa článku 10 Dohovoru v porovnaní s uverejnením obsahu politickej povahy.

19 — Je pravda, že nebude vždy ľahké rozlišovať medzi hodnotovým úsudkom a skutkovým vyhlásením a že v tejto súvislosti boli prijaté viaceré analytické prístupy rôznymi sudcami a podľa rôznych teórií. Stále však neexistuje rozlišovanie, ktoré by bolo najlepšie. Pozri diskusiu v POST, R.: dielo už citované v poznámke pod čiarou 17, s. 153 a nasl.

20 — Feldek/Slovensko, č. 29032/95, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí*, 2001-VIII, § 75.

ktoré sa netýkajú konkrétnych osôb, ale určitej inštitúcie ako celku, musia požívať širokú ochranu. Nechcem zasahovať do skutkových otázok tohto sporu, ale tak sa mi zdá, že existuje relevantný rozdiel medzi vyhláseniami týkajúcimi sa jednotlivých sudcov a vyhláseniami, ktoré sa vzťahujú na súdny systém vo všeobecnosti. Súdny systém predstavuje dôležitý prvok verejného života a jeho rozoberanie je určite relevantné z pohľadu politickej diskusie. Vyhlásiť však o niekom, či už ide o sudcu, alebo o kohokoľvek iného, že spreneveril verejné financie alebo že je skorumpovaný, je skutkovým tvrdením, pričom osoba, ktorej sa toto vyhlásenie týka, musí mať možnosť obrátiť sa na súdy, aby očistila svoje meno, a ten, kto také tvrdenia predložil, musí dokázať ich pravdivosť, hoci by bol členom Parlamentu.

39. Takéto rozlišovanie medzi vyhlásením obsahujúcim všeobecnú kritiku a skutkovými vyhláseniami voči určitej osobe bolo v centre pozornosti rozsudku štrasburského súdu Patrono, Cascini a Stefanelli/Taliano,²¹ na ktorý odkazuje Corte suprema di cassazione vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania. V danom prípade išlo o vyhlásenia, ktoré urobili dvaja poslanci proti viacerým sudcom a týkali sa profesionálneho správania týchto sudcov v čase, keď pracovali na právnom oddelení ministerstva spravodlivosti. Štrasburský súd zdôraznil, že žalovaní poslanci nevyjadrili všeobecné politické názory na vzťahy medzi súdnou a výkonnou mocou, ale pripísali žalujúcim sudcom

konkrétne protiprávne konanie a naznačili ich trestnoprávnu zodpovednosť.²² Je pravda, že súd tiež poukázal na skutočnosť, že k týmto vyhláseniam došlo na tlačovej konferencii, a nie na rokovaní komory parlamentu, ale to je už vedľajšie. Európsky súd pre ľudské práva nikdy nerozhodol, že sa na vyhlásenie nevzťahujú poslanecké výsady iba preto, lebo nebolo vykonané na parlamentnej pôde.

40. Napokon článok 9 protokolu, ktorý zaručuje európskym poslancom absolútne výsady vo vzťahu k vyjadreným názorom pri výkone ich úloh, by sa mal vykladať extenzívne. Vzťahuje sa na vyhlásenia názoru a hodnotiace stanoviská na otázky vo verejnom a/alebo v politickom záujme, či už boli prednesené v Európskom parlamente, alebo nie. Zahŕňa vyhlásenia, ktoré môžu rozčúliť či uraziť širšiu verejnosť alebo konkrétne osoby, ktorých sa priamo či nepriamo týkajú. Na druhej strane však nie je možné sa tohto článku dovolávať vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam voči určitej osobe, ako ani v kontexte súkromnoprávných vecí, ktoré nesúvisia s otázkami verejného záujmu alebo s otázkami, ktoré sú súčasťou politickej diskusie.

22 — Tamže, bod 62 stanovuje: „[Žalobcovia] nevyjadrovali svoje politické názory na vzťah medzi súdnou a výkonnou mocou alebo na pripravovaný právny predpis týkajúci sa dožiadania, ale pripísali žalobcom konkrétne a protiprávne konanie. V takom prípade nie je možné odovodiť bránenie pri domáhaní sa nápravy pred súdom z dôvodu, že spor by mohol byť svojou povahou politický alebo spojený s politickou činnosťou.“

21 — Číslo podania 10180/04, rozsudok z 20. apríla 2006.

V — Návrh

41. Na základe uvedeného navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky Corte suprema di cassazione takto:

Vnútroštátny súd rozhodujúci v občianskoprávnom konaní o žalobe proti členovi Európskeho parlamentu nie je povinný požiadať Európsky parlament, aby poskytol svoje stanovisko, či sa na sporné konanie vzťahuje poslanecká imunita, ak sám dotknutý člen nezačal konanie podľa článku 6 ods. 3 Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu podaním žiadosti o ochranu svojich výsad. Ak dotknutý člen začal také konanie a Parlament vydal stanovisko týkajúce sa jeho imunity, toto stanovisko nie je záväzné pre vnútroštátny súd, ale malo by byť vážne zohľadnené. Ak je vnútroštátny súd iného názoru ako Parlament, bolo by vhodné, aby podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor. Ak by však vnútroštátne súdy museli v podobnej situácii týkajúcej sa poslanca národného parlamentu súhlasiť so stanoviskom národného parlamentu alebo postúpiť spor vyššiemu súdu, potom majú rovnakú povinnosť vo vzťahu k stanoviskám Európskeho parlamentu a musia s nimi buď súhlasiť, alebo sa vo veci obrátiť na Súdny dvor, čo už musí posúdiť vnútroštátny súd.